

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Tvořivá škola pro život Zpracovaný podle ŠVP ZŠ Tatce

Motto ŠD: **Kdo si hraje, nezlobí!**

Identifikační údaje

Adresa: Ke Hřišti 195, 289 11 Tatce

Ředitelka školy: Mgr. Hana Vlčková

Telefon: 325 595 567

E-mail: zs.tatce@seznam.cz

Webové stránky: www.zstatce.cz

IČO: 71005765

IZO: 600050670

Vychovatelka: Tereza Kučerová

IZO ŠD: 113700407, kapacita 30 žáků

Zřizovatel

Název: Obec Tatce

Adresa: Podedvorem, 289 11 Tatce

Telefon: 325 595 554

E-mail: starostka@tatce.cz

Platnost dokumentu: 1. 9. 2009
Inovace I.: 1. 9. 2016

Kontaktní osoba: Mgr. Hana Vlčková, ředitelka školy

1. Charakteristika školy

Historie školy

„A žádným jiným způsobem nedá se doba přivést k lepším mravům, než nápravou mládeže.“

Jan Amos Komenský

Slavnostní zahájení provozu školy proběhlo 1. 9. 1992. Základní škola pracuje jako škola malotřídní, první stupeň základního vzdělávání.

Prostorové a materiální podmínky školní družiny

Školní družina je součástí základní školy a nachází se v prvním patře budovy základní školy. Její prostory byly rozšířeny a kompletně zrekonstruovány. Pro práci ŠD využíváme výtvarnou dílnu, učebnu 1. a 2. ročníku, školní zahradu, školní altán, víceúčelové sportovní hřiště, fotbalové hřiště, kulturní dům obce Tatce a okolní přírodu. Školní družina je vybavena dostatkem her, cvičebních a sportovních pomůcek, stavebnic atd.

Personální podmínky školní družiny

Pedagogické působení zajišťuje kvalifikovaná vychovatelka. Odborné zaměření si prohlubuje v akreditovaných kurzech i samostudiem. Vychovatelka je průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo či nepřímo řídí, hodnotí. Vychovatelka probouzí v dětech aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť objevovat, projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí jevy poté přiměřeně chválí a oceňuje. Vychovatelka během celého svého působení rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou, přizpůsobit se životu v sociální skupině i v multikulturní společnosti, pokládá základy schopnostem jednat v duchu základních lidských a etických hodnot. Vychovatelka zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky těchto činností.

Asistent pedagoga bude poskytován od 3. stupně podpůrných opatření.

Ekonomické podmínky školní družiny

Provoz školní družiny je zajišťován z rozpočtu školy. Vnitřní směrnice školy o poplatcích za školní družinu stanovuje výši měsíční úplaty na 80 Kč. Poplatky se vybírají pololetně, a to vždy do 30. 9. příslušného školního roku a k 28. 2. příslušného školního roku. Peníze za úplatu přijímá hospodárka školy. Podle § 11 vyhlášky č. 74/2005 Sb. může ředitelka školy výši úplaty snížit nebo od úplaty osvobodit.

Charakteristika dětí

Program a činnosti školní družiny jsou koncipovány pro 30 dětí, které bydlí v Taticích a okolních obcích (Skramníky, Milčice, Hořany, Pečky). Školní družinu navštěvují žáci prvního až pátého ročníku.

Charakteristika školní družiny

Naše školní družina nabízí zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxací, výchovou, hrou, učením, individuální prací a motivačními projekty. U žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého. Zaměřujeme se na aktivní ochranu životního prostředí. Naším cílem je, aby prostor školní družiny byl pro všechny příjemný a napomáhal vytvářet vhodné klima. Vedeme žáky k tvořivosti, rozvíjíme jejich estetické vnímání a respektujeme individuální schopnosti a dovednosti žáků. Úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím, neboli schopnostem, umět trávit volný čas, řešit problémy, schopnostem komunikativním, občanským i pracovním. Spojení žáků různých věkových skupin se nám jeví jako výhoda, starší předávají své zkušenosti a dovednosti mladším. Všechny žáky vedeme k tomu, aby respektovali jeden druhého.

Provozní doba

Provoz ranní školní družiny od 6:45 do 7:45, odpolední školní družina od 11:40 do 16:00.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Školní družina je součástí základní školy a podílí se na akcích organizovaných školou. Úzce spolupracuje s MŠ Tatce, s DDM Poděbrady (keramický kroužek) a využívá nabídek místní Obecní knihovny Tatce.

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou: Den otevřených dveří, vánoční a velikonoční výstavy-kulturní vystoupení, pásma, výrobky. Rodiče nám pomáhají zajistit některé akce, např. ušijí nebo zakoupí kostýmy na vystoupení, karneval, vyrobí draka na Drakiádu. V dalších letech budeme spolupráci prohlubovat a rozšiřovat i do dalších oblastí možné spolupráce.

Charakteristika ŠVP

Pojetí vzdělávání ve školní družině

Do školní družiny jsou žáci přihlašováni svými zákonnými zástupci na základě dobrovolnosti. Školní družina nemá závazné cíle zájmového vzdělávání, ale vychází jen z obecných vzdělávacích cílů stanovených školským zákonem. Není stanovena délka vzdělávání, strategie vzdělávacího procesu ani výstupy či ukazatele hodnocení pro školní družinu.

Cíle výchovně-vzdělávací práce ve školní družině

„Nemůžeme nikoho nic naučit. Můžeme mu nanejvýše pomoci, aby to sám v sobě našel.“ (G. Galilei)

Cíle výchovně-vzdělávací práce ve školní družině vycházejí ze ŠVP naší školy Tvořivá škola pro život. Aktivní účast každého člověka na vlastním životě je předpokladem fungování občanské společnosti. Být aktivní je celoživotní postoj a vytváří se postupně. V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. A to nikoli encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým schopnostem učit se, umět řešit problémy, komunikovat, pracovat, stát se občanem se sociálními a personálními dovednostmi. Charakter

práce má mimo jiné v dětech podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjet kritické myšlení a schopnost sebehodnocení. Naší prvořadou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Zároveň s tím vytvářet podmínky ke smysluplnému využívání volného času a zájmových aktivit v prostředí vlastního areálu. Připojujeme se k moderním vzdělávacím trendům a chceme u žáků rozvíjet kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě 21. století.

Specifické cíle školní družiny

Vychovávat žáky ke smysluplnému využití volného času.

Vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Výchovná a vzdělávací strategie

Naše školní družina uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi, nabídkou spontánních aktivit a svými specifickými prostředky cíle v zájmovém vzdělávání. Umožňujeme odpočinkové činnosti (aktivní i klidovou) a přípravu na vyučování. Ve všech etapách zájmového vzdělávání je jedním z cílů vybavit každého jedince kompetencemi na úrovni, která je pro něho dosažitelná. Za prioritu považujeme kompetenci k učení, kompetenci k řešení problémů, komunikativní kompetenci, sociální a interpersonální kompetenci, občanskou kompetenci a kompetenci k trávení volného času.

Klíčové kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány.

Kompetence k učení – Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy,

samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů - Žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problému, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení problémů, ověřuje prakticky správné řešení problémů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám, je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí, je iniciativní a podnikavý. Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

Komunikativní kompetence – Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuze, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem a dalšími prostředky. Nezapomíná, že ke správné komunikaci přísluší také naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky, z předkládaných informací si vybírá. Komunikuje kultivovaně.

Sociální a interpersonální kompetence – Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Občanské kompetence – Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí. Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny. Chápe, že rozvoj a udržení těchto hodnot, jejichž význam se z pohledu jedince i generací může měnit, je podmíněn také ekonomickou situací a posolován či oslabován jedinci, kteří tyto hodnoty zpětně ovlivňují. Váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

Kompetence k trávení volného času – Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

Obsah a formy činnosti ve školní družině

Školní družina organizuje pracovní činnost, zájmové útvary, pořádá příležitostné akce a v průběhu dne nabízí spontánní aktivity. Družina umožňuje žákům i odpočinek a přípravu na vyučování. Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavku pedagogiky volného času.

1. Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.
2. Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranního pobytu žáků ve školní družině.
3. Odpočinkové činnosti chápeme nejen ve smyslu klidových činností, ale i jako aktivní odpočinek (rekreační činnosti).
4. Zážitková pedagogika je založena na zážitku, prožitku a zkušenosti. Základem navozených situací je právě hra, která nabízí možnosti

vstupu do nejrůznějších rolí, situací, vztahů a odehrává se ve skutečnosti navozeného prostředí.

5. Příprava na vyučování nespočívá jen ve vypracování domácích úkolů, ale zahrnuje do ní i didaktické hry, tématické vycházky a další činnost navazující na poznatky získané během školního vyučování.

Obsah vzdělávacího programu školní družiny

Ze školního vzdělávacího programu Tvořivá škola pro život přebíráme tématické členění, které odpovídá vzdělávacím možnostem a potřebám žáků mladšího školního věku. K rozvoji, prohlubování a upevňování školních vědomostí a dovedností používáme prostředky pedagogiky volného času. Vycházíme z místních podmínek, materiálních, prostorových, personálních a geografických.

ZÁŘÍ

PŘIVÍTÁNÍ DĚTÍ

- moje prázdninové zážitky (vyprávění, kresba)
- poučení o bezpečnosti, seznámení s řádem a provozem školní družiny
- poznejme se navzájem (seznamovací hry)
- utváření nového kolektivu = pravidla slušného chování ke kamarádům

NAŠE ŠKOLA NENÍ BLUDIŠTĚ

- seznámení se školou a jejím okolím
- místo, kde žijeme = vycházky po okolí
- orientace v prostředí

KDO SI HRAJE, NEZLOBÍ!

- co můžeme dělat ve volném čase
- jak trávíme volný čas s rodiči (kresba, pantomima)
- zásobník her = nápady a ukázky her a zájmových činností
- venkovní aktivity na zahradě a hřišti

ostatní činnosti:

- nová výzdoba školních prostor

ŘÍJEN

BARVY PODZIMU

- povídáme si o třetím ročním období
- tvoříme podzimní krajinu z netradičního materiálu
- výrobky z přírodnin a podzimních plodů
- stavění domečků pro lesní skřítky
- předved' své znalosti: téma „PODZIM“ (kvízy, praktické úkoly)

JABLÍČKOHRAŇÍ

- zábavné činnosti s jablíčky (pohybové hry, kvízy, hádanky, písničky, tvoření, pečení)

→ HALLOWEEN a DUŠIČKY

- halloweenské tvoření (vyřezávání dýní, výroba lampionů, strašidelný hrad, strašidylka)
- vyprávění příběhů, lidové zvyky a tradice

BEZPEČNĚ I DO ŠKOLY

- dopravní výchova
- zkouška znalostí (bezpečnost, dopravní značky)
- chodec a cyklista

ZÁBAVNÉ POHYBOVÉ HRY

- krvavé koleno, námořníci, hloupá kuchařinka, číslovaná, čau, mňau, pif, paf, evoluce

AKCE:

- pečení štrúdlu
- návštěva místní knihovny

LISTOPAD

LISTOPAD = LISTŮ PÁD

- jak se mění náš strom (podoba v různých ročních obdobích)
- přírodovědné hádanky a kvízy
- otisky listů

PŘÍPRAVA NA ZIMU

- jak přežívají zvířátka v zimě
- zimní spánek
- sledování ptáčků
- jací ptáčekové odlétají do teplých krajín
- vytvoř vlaštovku a vzlet'

ZTRÁTY A NÁLEZY

- zkouška orientace v prostředí
- co dělat, kdybychom se ztratili (zamyšlení, scénky a názorné ukázky)
- učíme se světové strany
- najdi ztracené

HUDBA

- hudební styly
- svět hudby
- hra na hudební nástroje
- taneční soutěž

MÍČOVÉ SPORTY A HRY

- fotbal, přehazovaná, basketbal, volejbal, vybíjená, jelen, na třetího, vyvolávka, trpaslík, chyt' hlásku

ostatní činnosti

- zazimování zahrady, zametání a hrabání listí, úklid školního areálu

AKCE:

- lampionový průvod
- drakiáda

PROSINEC

KOUZLO VÁNOC

- ADVENT (kdy? kde? co? jak? proč?)
- vánoční zvyky a obyčeje (vnímáme atmosféru Vánoc, okolní výzdoba, zkusíme si některé vánoční zvyky)
- těšíme se na Vánoce = psaní Ježíškovi
- zdobení vánočního stromčeka, zpívání koled
- výroba vánočních dárků, pozorování zvířete a ptáků v zimě
- symboly Vánoc, tvoření adventních věnců a svícňů, zpívání a poslech koled, vánoční výzdoba

PANÍ ZIMA PŘICHÁZÍ

- pozorování změn v přírodě
- co dělají zvířátka a ptáci v zimě
- namaluj PANÍ ZIMU

ostatní činnosti:

- výzdoba školních prostor ve vánočním duchu
- tvoříme výrobky na vánoční jarmark
- nacvičování na mikulášské vystoupení

- čertovské řádění (pohybové soutěže a hry)

AKCE:

pečení perníčků, rozsvícení vánočního stromku

LEDEN

KROK A MÁME NOVÝ ROK!

- loučení s vánočními svátky, Vánoce v cizině
- přivítání nového roku
- co to je rok? (vnímání času)

TŘI KRÁLOVÉ

- zvyky a tradice (vyprávění, pozorování)
- výroba tříkrálovských korun
- dramatizace tříkrálovské obchůzky

ZIMA ČARUJE

- pozorování zimní přírody
- sníh, mráz na okně, rampouchy
- sněhové hrátky (bobování, koulování, sněhový sochař, soutěže)

A KOUZELNÉ SLOVÍČKO?

- pravidla slušného chování
- etiketa v praxi
- jaké chování se očekává od dětí a dospělých
- učíme se toleranci
- upevňování společenského chování v kolektivu

ostatní činnosti:

- staráme se o zahradu a školní areál (odklízení sněhu)
- krmíme zvířátka

VENKOVNÍ HRY NA ZAHŘÁTÍ

- molekuly, mrazík, rybičky a rybáři, chobotničky

AKCE:

puzzliáda

ÚNOR

ZDRAVÍČKO A ZÁBAVA

- výchova ke zdraví = zdravý životní styl (co je zdravé a proč, potřeba vitamínů)
- ochutnávka ovoce a zeleniny
- cvičení na gymnastickém míči
- pohyb nás baví
- poznáváme své tělo

ZIMNÍ SPORTY

- jaké známe, vybavení, známí sportovci
- prezentace některých známých zimních sportů (na počítači, pantomima)

MOJI KAMARÁDI

- opakujeme si pravidla soužití ve družině
- vyprávíme o nejlepším kamarádovi (čeho si na něm vážíme, jaké má vlastnosti, jak vypadá)
- určení dobrých a špatných vlastností

ZÁCHRANÁŘI

- horští záchranáři (jak někoho zachránit ve sněhových podmínkách)
- co dělat, když se ztratíme na horách v zimě
- první pomoc

MASOPUSTNÍ VESELÍ

- příprava na Masopust
- zvyky (masky, tanec, průvod vesnicí, pospolitost)
- výroba masek a pozvánek
- turnaj ve stolních hrách (karty, člověče nezlob se, pexeso, šachy)

AKCE:

- zimní olympiáda

BŘEZEN

JARNÍ PROBUZENÍ

- vítání a otevírání jara (symbolický klíč)
- pozorování změn v přírodě
- první jarní květiny (pojmenuj a ukaž)
- písničky a básničky o jaru
- jarní tvoření a výzdoba školy
- úklid školní zahrady

BŘEZEN MĚSÍCEM KNIHY

- školní knihovna, jaké knihy zde můžeme najít, najdi si svou oblíbenou knížku
- výroba záložek
- Noc s Andersenem (co to znamená, vyprávění, ukázky) = téma ČTYŘLÍSTEK (prstové postavičky z komiksu, čtení ukázky, seznámení s postavami, hádanky, výroba čtyřlístku pro štěstí)

LIDÉ A ČAS

- denní režim (co den stihneme)
- jak se bavíme, jak si hrajeme, jak pracujeme
- tradiční místní slavnosti a zvyky

POHYBOVÉ HRY:

Hop, skoč, tref a ukaž sílu, skákání přes švihadlo, skákání gumy, lanové dobrodružství

AKCE:

Karnevalový rej ve školní družině
Den se Čtyřlístkem

DUBEN

HODY, HODY....

- VELIKONOCE = lidové zvyky a tradice
- velikonoční tvoření a výzdoba (malování vajíček, papíroví zajíci)
- velikonoční soutěže a hry

ČARODĚJNICE MAJÍ REJ

- lidové zvyky a tradice
- výroba a kresba čarodějnice
- příprava na čarodějnický rej (výzdoba, taneček, zpívání)

ČÍM BYCH CHTĚL BÝT?

- povolání (jaké znám, které se mi líbí, pantomima, obrázkový kvíz)
- jaká řemesla se udržují v obci

ZA ZVÍŘÁTKY

- za zvířátka do lesa, zvířata a jejich mláďata
- co najdeme na poli
- jarní pozorování přírody
- ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody
- likvidace odpadů - třídění odpadů,

JE TO APRÍL!

- vyprávíme si vtipné historky
- dokážeš mě rozesmát?

HRY NA ZAHRADĚ:

pálkové sporty, cvrnkání kuliček, kroket, vybíjená

ostatní činnost:

- výroba dárků pro budoucí prvňáčky

AKCE:

- pletení pomlázek
- čarodějnický rej

KVĚTEN

MAMINKÁM K SVÁTKU

- DEN MATEK
- básničky a písničky, výroba přání a drobných dárků pro maminku
- znáte jiné významné dny a podobné svátky
- zkoumání jmenného kalendáře = každý den má někdo svátek

BYLO, NEBYLO

- z pohádky do pohádky
- pohádkové kvízy, hry a úkoly
- dramatizace vybrané pohádky
- mravní ponaučení, dobro a zlo
- známí autoři pohádek

OVOCE A ZELENINA DO ŠKOL

- seznámení s projektem
- pracovní listy
- proč je důležité jíst ovoce a zeleninu
- poznej a říkej (co je ovoce/zelenina?)

ROZKVELTLÁ LOUKA

- seznamujeme se s rostlinami
- tvoření herbáře
- výtvarné ztvárnění oblíbených květín
- hudební třesnička: „Na tý louce zelený“

HRY S VODOU: vodní bomby, u holiče, přenášení vody, na střelnici, na rybáře

BOJOVÉ A DOBRODRUŽNÉ HRY: strážce stromu, plížení k cíli, boj o čísla, stezka odvahy, na pohraničníky

ČERVEN

HURÁ, JE TU LÉTO!

- už známe všechna roční období
- pozorování změn v přírodě
- domečky a výrobky z přírodních materiálů

SLÁVA, NAZDAR, VÝLETU!

- cestujeme kolem světa
- poznáváme další země, kultury a zvyky
- cestovatelské objevy

ŽIJEME POHYBEM

- zábavné a sportovní hry na hřišti a v přírodě
- letní olympiáda
- příprava na atletické závody malotřídních škol

AKCE:

Honba za pokladem v lese, táborák, vystoupení ŠD na zahradní slavnosti

Při strukturování aktivit vzdělávacího programu školní družiny vycházíme také ze čtyř základních pilířů učení, která formulovala organizace OSN pro vědu, výchovu a kulturu UNESCO.

1. **Učit se znát** (získávat vědomosti, učit se objevovat nové věci, získávat poznatky, analyzovat je, dávat je do souvislosti, řešit problémy)
2. **Učit se jak na to** (získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život, komunikovat)
3. **Učit se žít společně** (rozvíjet porozumění s jinými lidmi, poznání, že všichni máme práva, ale i povinnosti, osvojit si pravidla společenského chování, rozvíjet empatii, společně řešit problémy, pracovat jako člen týmu)
4. **Učit se být** (rozvíjet vnitřní kvality jedince, budovat jeho hodnotový systém, pěstovat zdravý životní styl).

Tematický plán školní družiny

- I. Zdokonalovat výchovně-vzdělávací činnost školní družiny a tvořivě ji využívat.
- II. Aktivně spolupracovat s rodiči žáků a školou
- III. Funkčně využívat všech možností (hřiště, tvořivé dílny, kulturní dům atd.)
- IV. Preventivní program (budování kvalitních sociálních vazeb mezi dětmi navzájem, vychovatelkou a dětmi)
- V. Prevence rizikového chování (kouření, závislost na drogách, vandalismus, šikana, záškoláctví)

3. Výchovné a vzdělávací oblasti

Jsou inspirovány kapitolou ŠVP pro první stupeň „Člověk a jeho svět”

1. Místo, kde žijeme:

U nás doma: okruh rodiny a jejích členů, organizace života rodiny, zdravé prostředí v rodině, posílení vztahů v rodině, spolupráce s rodinou, Den matek

Naše škola není bludiště: orientace ve škole, bezpečná cesta do školy, okolí školy, školní režim, vytvoření kladného vztahu ke škole

Naše obec: důležité budovy v obci (OÚ, obchod, knihovna, hasiči), doprava (didaktické hry s dopravními značkami, soutěže s dopravní tematikou, výtvarné vyjádření), péče o vývěsku školy, tradice naší obce, pověsti vztahující se k obci

Náš region: činnosti posilující vztah k místním tradicím, besedujeme o lidových tradicích, cestujeme prstem po mapě, seznámení s mapovými značkami

Naše vlast: besedy o státních svátcích a významných dnech republiky, pojem vlastenectví-národ, Praha – hlavní město

2. Lidé kolem nás:

Soužití lidí: rodina, kolektiv třídy, školní družina, zaměstnání, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, svátky a oslavy, jiná etnika – Romové a jiné národnostní menšiny, multikulturní výchova, moji kamarádi, nejsme všichni stejní – začlenění tělesně či psychicky znevýhodněných lidí do společnosti a kolektivu

Chování mezi lidmi: pravidla slušného chování (pozdravení, seznamováním podávání ruky, žádost o pomoc, neskákání do řeči, umění sdělit poznatek, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, kulturní a hygienické návyky, stolování), principy demokracie (řekni mi svůj názor – budu poslouchat, mám problém – vyslyš mě), základní společenské návyky (utvořit si základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a co se nesmí – nelhat, nebrat cizí věci, neničit věci kolem sebe, neubližovat, neponižovat, neposmívat se druhým), odmítat nežádoucí společenské chování – lež, nespravedlnost, lhostejnost, agresivitu, dodržovat pravidla her a jiných činností (hrajeme fair play), základy mediální výchovy (srovnáváme filmovou a skutečnou realitu, vliv reklam na děti, pořady v televizi)

Právo a spravedlnost: představujeme si základní lidská práva a práva dětí a s tím související povinnosti

3. Lidé a čas:

Správný režim dne při docházce do školy, správné využití volného času, aktivity podle ročních období, měření času, tvoříme víkendové zápisníky, jak se mění lidé (prohlížení vlastních fotografií, vyprávění zajímavých příhod z našeho dětství), jak se učili naši rodiče, jak děti pomáhaly doma dříve a dnes, vybavení domácností dříve a dnes, co se nosilo a co se nosí

4. Rozmanitost přírody:

Tematické vycházky, pozorujeme přírodu a její změny dle ročních období, poznáváme rostliny a živočichy v našem okolí, pobyty v přírodě, léčivé rostliny, podíl na sběru starého papíru, environmentální výchova, recyklace odpadů, práce s přírodním materiálem, pěstitelské práce, práce s literaturou (atlas, encyklopedie), práce s informačními technologiemi (internet a jednoduché programy), uklízíme zahradu ZŠ, v zimě přikrmujeme volně žijící zvířata

5. Člověk a jeho zdraví:

Činnosti směřující k průběžné a pravidelné péči o osobní hygienu, návyky a péče o pořádek a čistotu prostředí, udržování pořádku v osobních věcech a ve školních potřebách. Předcházení úrazům (jak vyhledat pomoc, hry

s nácvikem telefonického volání na tísňové linky policie, hasičů, záchranné služby), jak se zachovat v případě vlastního ohrožení, význam otužování. Pohybové a tělovýchovné aktivity (sportovní hry, drobné pohybové a míčové hry, hry na sněhu, bruslení, branné a strategické hry, ping-pong, florball), lokomoční a jiné činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, hody, lezení). Zdravotně zaměřené činnosti (protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení), smyslové a psychomotorické hry. Pečujeme o své zdraví, Zdravé zuby.

4. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

ŠD nabízí prostor i pro integraci žáků se speciálními potřebami. Je realizována podle činností, a to formou individuální a skupinovou.

Oblast personální – zajištěna odborností a dalším samostatným sebevzděláním vychovatelek.

Oblast technická – ŠD neposkytuje bezbariérový přístup.

Oblast materiální

–ŠD má možnost vypůjčení kompenzačních a didaktických speciálních pomůcek školy .

Oblast organizační –ŠD spolupracuje s rodiči, školou (s vyučujícím).

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích potřeb nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření § 16 odst. 9 školského zákona

Žákům s podpůrnými opatřeními ŠD zajistí:

úprava organizace, obsahu, forem a metod vzdělávání
použití kompenzačních pomůcek
využití asistenta pedagoga

využití dalšího pedagogického pracovníka, jako možnost působení osob poskytující žákovi po dobu jeho pobytu ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání podporu podle zvláštních předpisů

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný a mimořádně nadaný žák

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

5. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky hygienické:

- zajištění vhodnou strukturou činností
- zajištění pitného a stravovacího režimu
- zdravé prostředí užívaných prostorů
- bezpečné hračky, pomůcky k činnostem
- ochrana účastníků před úrazem
- dovednost zaměstnanců poskytnout první pomoc

Podmínky psychosociální:

- příznivé klima
- respekt k potřebám jedince
- věková přiměřenost činností a motivující hodnocení
- respekt k individualitě účastníka
- ochrana před šikanou a dalšími rizikovými jevy
- spoluúčast účastníků na životě zařízení
- informovanost rodičů a o činnosti ve ŠD

Bezpečností a hygienické podmínky jsou totožné s Vnitřním řádem školní družiny. Pitný režim žáků je zajištěn během stravování ve školní jídelně a individuálně dle potřeb žáků.

V rámci inkluzivního vzdělávání může asistent pedagoga poskytovat podporu při vzdělávání žákovi s podpůrnými opatřeními nebo více žákům současně, nejvýše však 4 žákům ve třídě, oddělení nebo ve studijní skupině, a to s ohledem na povahu speciálních vzdělávacích potřeb těchto žáků.

Aktivity školní družiny jsou plánované s ohledem na žáka s podpůrnými opatřeními. Je zajišťována podpora ze strany spolužáků. Žák s podpůrnými opatřeními se podílí na výběru těchto aktivit. Žák je plně zapojen a respektován.

6. Podmínky přijímání žáků do školní družiny, průběh vzdělávání

Přihlašování žáků do školní družiny se realizuje na základě písemné žádosti zákonných zástupců prostřednictvím zápisního lístku. Činnost ŠD je vymezena na dobu před vyučováním a po skončení školní výuky. ŠD organizuje zájmové vzdělávání především pro žáky přihlášené k denní docházce. Zájmové kroužky mohou navštěvovat i žáci, kteří nejsou přihlášení k pravidelné docházce. ŠD organizuje aktivity, které probíhají i mimo běžnou provozní dobu (víkendy atd.)

7. Celoroční plán školní družiny

Jaro, léto, podzim, zima, v družině je vždycky prima.

Prolínání estetické, etické, přírodovědné a pohybové výchovné složky.

Podzim - září, říjen, listopad

Poučení o bezpečnosti, orientace ve škole, školní družině, školním areálu a okolí, seznamovací hry, sledování změn v přírodě, pohybové hry, hry v komunikativním kruhu, výtvarné a pracovní činnosti, podzimní tvoření z přírodnin, didaktické hry a kvízy, návštěva místní knihovny, akce - Drakiáda, Brambóriáda, Jablíčkohraní.

› Zima - prosinec, leden, únor

Pozorování zvířat v zimě, Vánoce u nás, vánoční tvoření a zpívání, zimní radovánky na sněhu, vánoční výzdoba školní družiny, pečení perníčků,

hudebně-pohybové vystoupení, péče o naše zdraví, akce – mikulášská nadílka, tříkrálová obchůzka, zimní olympiáda.

› **Jaro - březen, duben, květen**

Poučení o bezpečnosti, vycházky do přírody, poznávání a určování jarních květin, netradiční tvoření, hudební a výtvarné činnosti s tématem jara, ekologická výchova, ochrana přírody, symboly Velikonoc, velikonoční tvoření, výroba dárek ke dni Matek, akce – čarodějnické rejdní.

› **Léto – červen**

Poučení dětí o bezpečnosti při koupání a slunění, poučení o bezpečném chování dětí v době prázdnin, kytky a hmyz, pohybové hry, hry v komunikativním kruhu, akce – letní olympiáda, módní přehlídka.

Hodnocení

Hodnocení většího či menšího tematického celku provádíme po skončení nebo i v průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány.

Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat tematické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme.

Z pohledu celého oddělení hodnotíme aktivitu, zájem žáků, jejich náměty a plnění pedagogického záměru.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem a zejména z pohledu přínosu pro žáky, což je podkladem pro další práci.

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2009

Aktualizace dokumentu: k 1. 9. 2016

Tereza Kučerová
vychovatelka ŠD

Mgr. Hana Vlčková
ředitelka ZŠ a MŠ